

BHMagazino

DEEP BLUE

ΛΕΟΝΑΡΝΤΟ ΝΤΙ ΚΑΠΡΙΟ

Ο ΟΙΚΟΛΟΓΟΣ SUPERSTAR ΜΑΣ ΞΕΝΑΓΕΙ ΣΤΟΝ ΔΙΚΟ ΤΟΥ
ΥΠΟΒΡΥΧΙΟ ΚΟΣΜΟ, ΚΡΟΥΕΙ ΤΟΝ ΚΩΛΩΝΑ ΤΟΥ ΚΙΝΑΥΝΟΥ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΜΑΣ ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ
ΤΟ ΧΡΕΟΣ ΜΑΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟ ΑΠΕΡΑΝΤΟ ΓΑΛΑΖΙΟ ΕΞΕΡΕΥΝΗΤΕΣ ΤΩΝ ΩΚΕΑΝΩΝ, ΞΕΧΩΡΙΣΤΑ ΠΛΑΣΜΑΤΑ
ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ, ΠΑΡΑΛΙΕΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΑ ΕΚΘΑΜΒΩΤΙΚΗΣ ΟΜΟΡΦΙΑΣ, ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ
ΣΤΟΝ ΒΥΘΟ, ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΝΑΥΤΙΑΛΟΜΕΝΟΥΣ, ΔΩΡΑ ΣΕ ΑΠΟΧΡΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΠΛΕ

Χάρη στη δράση των διάσημων ακτιβιστών του Χόλιγουντ ολοένα και περισσότεροι άνθρωποι ευαισθητοποιούνται απέναντι στο μείζον ζήτημα της κλιματικής κρίσης.

Editorial

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

04 Εβδομάδα

06 Γνώμες

08 Ο ακτιβιστής Ντι Κάπριο

10 Οι ωκεανοί του Φαμπιέν Κουστό

14 Στη Μύκονο με τον Τζορτζ Κλούνεϊ

16 Τα πανέμορφα Κουφονήσια

24 Το Ιδρυμα Λασκαρίδης απορρυπαίνει τους ελληνικούς βυθούς

26 Οι καρχαρίες της κοκαΐνης

27 Ψάρια-εισβολείς στα πέλαγά μας

28 Υποβρύχια αρχιτεκτονικά μνημεία

31 Η γεωλογία της νήσου Σούρτσει

32 Σεβασμός προς το περιβάλλον

34 Θ for Θαναθάκη του Αρκά

Η ΔΥΝΑΤΗ ΦΩΝΗ ΤΟΥ «ΠΡΑΣΙΝΟΥ» ΛΕΟΝΑΡΝΤΟ...

Η φωνή του Λεονάρντο Ντι Κάπριο ήταν δυνατή. Δυνατή και αποφασιστική. Ο επονομαζόμενος «πράσινος» Leo μιλούσε με πάθος για αυτό που ο ίδιος πίστευε ότι έπρεπε ήδη να απασχολεί και κυρίως να ανησυχεί όλους εμάς. Την κλιματική αλλαγή. Ο κόσμος που είχε γεμίσει το 2016 την αίθουσα του Kodak Theatre (aka Dolby Theatre), εκεί όπου πραγματοποιείται από το 2002 η λαμπρή τελετή απονομής των βραβείων Οσκαρ, τον παρακολουθούσε με προσοχή. Ο διάσημος σαρ, ο οποίος μόλις είχε παραλάβει το χρυσό αγαλματίδιο Α' Ανδρικού Ρόλου στην ταινία «Η Επιστροφή», χρησιμοποίησε το βήμα της Αμερικανικής Ακαδημίας Κινηματογραφικών Τεχνών και Επιστημών για να φέρει «αντιμέτωπους» τους παρευρισκόμενους αλλά και τα εκατομμύρια των ανθρώπων οι οποίοι παρακολουθούσαν την τελετή μέσα από την τηλεόραση ή το Internet με την κλιματική κρίση. Ο υπερταλαντούχος ηθοποιός έχει αφιερώσει τη ζωή του στο περιβάλλον δημιουργώντας ιδρύματα και ξεοδεύοντας τεράστια ποσά για την προστασία της φύσης και ιδιαίτερα των θαλασσών και ωκεανών. Οι βροντερές, γεμάτες πείσμα και αποφασιστικότητα, φωνές είναι οι πιο αποτελεσματικές. Όταν μάλιστα ανήκουν σε προσωπικότητες με την αναγνωρισιμότητα και τον σεβασμό που τρέφουν πάρα πολλοί άνθρωποι σε ολόκληρο τον πλανήτη για τον Λεονάρντο, τότε ναι, γίνονται θαύματα. Τα πλήθη αφυπνίζονται, η σκέψη, η προσοχή πέφτει σε αυτά που δεν γνωρίζαμε ή στα οποία δεν δίναμε μεγάλη σημασία και τώρα έρχονται να μας βασανίσουν, να μας γεμίσουν ανησυχία για ένα μέλλον σκοτεινό. Η κλιματική κρίση είναι εδώ. Το αντιμετωπίσαμε κι εμείς τις τελευταίες εβδομάδες – και δυστυχώς όλα δείχνουν πως θα συνεχίσουμε να το αντιμετωπίζουμε – με τις τρομερές πυρκαγιές. Ο πύρινος εφιάλτης καταστρέφει τα πάντα. Από τις ΗΠΑ μέχρι τις μεσογειακές χώρες. Οι εικόνες είναι συγκλονιστικές. Ο πλανήτης, η φύση, μοιάζει να εκδικείται για τη σκληρή συμπεριφορά των ανθρώπων, την αδιαφορία για πολλά-πολλά χρόνια. Η γη, η θάλασσα, ο βυθός. Όλα επηρεάζονται, όλα αλλάζουν προς το χειρότερο. Όλοι σίγουρα θυμόμαστε το τελευταίο ταξίδι του Ντι Κάπριο στην Ελλάδα. Ξεκίνησε με διακοπές στη Μύκονο, για να νοικιάσει στη συνέχεια ένα σκάφος με σκοπό να κάνει κρουαζιέρα σε άλλα νησιά του Αιγαίου. Αυτό που αντίκρισε στον βυθό της Ανδρου τον άφησε κυριολεκτικά άναυδο. Κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας του όμορφου νησιού υπήρχαν από σκουπίδια και πλαστικά μέχρι... λεκάνες τουαλέτας. Ο «πράσινος» Leo επικοινωνήσε το θέμα σε ολόκληρο τον πλανήτη με αποτέλεσμα να γίνουν ενέργειες για τον καθαρισμό του βυθού. Τα χρόνια πέρασαν. Πριν από μερικές εβδομάδες ο οσκαρικός ηθοποιός μέσα από μήνυμά του στον πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη επισήμανε ότι η Ελλάδα χειρίζεται τώρα πάρα πολύ καλά τα ζητήματα που έχουν να κάνουν με την κλιματική αλλαγή. Ένα «μπράβο» από τον διάσημο σαρ και ακτιβιστή έχει μεγάλη σημασία. Πρόκειται άλλωστε για έναν από τους κορυφαίους στο είδος του...

Μαργαρίτα Σφέτσα
Διευθύντρια BHMAGAZINO
msfetsa@alteregomedia.org

ΤΟ ΒΗΜΑ

ΕΚΔΟΤΗΣ
Ι. Κ. ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Γ. Δ. ΜΑΝΤΕΛΑΣ

BHMAGAZINO

ΕΚΔΟΤΗΣ Ι. Κ. ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΑΛΤΕΡ ΕΓΚΟ ΜΜΕ Α.Ε. ΚΥΡΙΟΣ ΜΕΤΟΧΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ
ΝΟΜΙΜΟΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΕΝΤΖΟΣ ΕΔΡΑ Α. Συγγρού 340, Καλλιθέα, ΤΚ 17673 ΤΗΛΕΦΩΝΟ 210-7547000

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΦΕΤΣΑ CREATIVE ART DIRECTOR Πάννης Κούρτης ART DIRECTOR Τάσος Φαρμάκης
ASSISTANT ART DIRECTOR Παύλος Ζερβός, Εφη Κουτρουμάνη ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΥΛΗΣ Κατερίνα Κολιού ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ Μαριλένα Αστραπέλλου,
Ερη Βαρδάκη, Ιουλία Βελισσαράτου, Κοσμάς Βίδος, Μαριλένα Γεραντώνη, Πάννης Ζουμπουλάκης, Λάμπρος Καραγεώργος, Μάρκος Καρασαρίνης,
Αντώνης Καρπετόπουλος, Ντιάνα Καρτσαγκούλη, Αλέξανδρος Καψύλης, Βαγγέλης Κιούσης, Ελένη Κωνσταντάτου, Νίκος Λιβανός, Τάσος Μανικίδης, Νατάσα Μπαστέα,
Γιώργος Νάστος, Άρης Ραβανός, Σάρα Σιαμπλή GRAPHICS Μάκης Θεοφιλόπουλος PHOTO EDITOR Ευτυχία Κυδωνάκη FASHION EDITOR Μιχάλης Πάντος

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ Πέννυ Λάγκα Τηλ. 210-7547.059 plagka@alteregomedia.org ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ Λίλη Ξενάκη
Τηλ. 210-7547.063 lxenaki@alteregomedia.org ΥΠΟΔΟΧΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ Χριστίνα Βατού Τηλ. 210-7547.054 chvatou@alteregomedia.org

Εβδομαδιαίο περιοδικό που κυκλοφορεί δωρεάν με ΤΟ ΒΗΜΑ www.vimagazino.gr, e-mail: vimagazino@tovima.gr

M.E.T. 230344

ΦΑΜΠΙΕΝ ΚΟΥΣΤΟ Ο ΕΠΙΜΟΝΟΣ ΥΔΡΟΝΑΥΤΗΣ

Ο εγγονός του διάσημου ωκεανογράφου Ζακ Ιβ Κουστό οραματίζεται τη δημιουργία ενός υποβρύχιου σταθμού που θα αλλάξει τα δεδομένα στην έρευνα των θαλασσών.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΗ ΒΑΡΑΑΚΗ

Την πρώτη καταδυτική του εμπειρία την είχε όταν ήταν μόλις τεσσάρων ετών. Στα επτά του χρόνια είχε ήδη αντικρίσει για πρώτη φορά λευκούς καρχαρίες. Δεκατίες αργότερα κατάφερε να καταδυθεί ανάμεσά τους, «κρυμμένος» στο μήκος 4,2 μέτρων και βάρους 554 κιλών υποβρύχιο «Troy», το οποίο κατασκεύασε με τη μορφή τους, προκειμένου να διεισδύσει στον κόσμο τους για τις ανάγκες του ντοκιμαντέρ «Mind of a Demon» που προβλήθηκε στο CBS.

Την ίδια στιγμή είναι ο άνθρωπος που κατάφερε το 2014 να παραμείνει επί 31 συνεχόμενες ημέρες κάτω από το νερό, σε βάθος 19 μέτρων, στα ανοιχτά της Φλόριντα, μέσα στο «Aquarius», το μοναδικό υποβρύχιο εργαστήριο στον κόσμο. Σήμερα πάλι ονειρεύεται να σχεδιάσει μία υποβρύχια ερευνητική βάση, 18 μέτρα κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας, στα ανοιχτά του νησιού Κουρασάο στην Καραϊβική Θάλασσα, η οποία θα αποτελέσει κάτι ανάλογο με τον Διεθνή Διαστημικό Σταθμό. Ναι, το μίλο φαίνεται ότι έπεσε κάτω από τη μηλιά στην περίπτωση του 55χρονου σήμερα Φαμπιέν Κουστό, εγγονού του διασημότερου ωκεανογράφου στον κόσμο με το χαρακτηριστικό κόκκινο σκουφάκι, του Ζακ Ιβ Κουστό.

Γιος του πρωτότοκου γιου του, Ζαν Μισέλ, ο Φαμπιέν έζησε την παιδική του ηλικία πάνω στα καταστρώματα των θρυλικών σκαφών «Καλιψώ» και «Αλκιμήνη».

Ο βυθός των οικογενειακών σχέσεων

Το να έχεις βέβαια παππού των θρύλων των βυθών δεν είναι πάντα το πιο εύκολο πράγμα στον κόσμο. Για παράδειγμα, η σχέση του πατέρα του Ζαν Μισέλ με τον παππού του πέρασε 40 κύματα, με τον Ζακ Ιβ Κουστό να ζει για χρόνια μία διπλή ζωή. Παντρεμένος με τη Σιμόν με την οποία απέκτησε τους δύο γιους του, τον Ζαν Μισέλ (πατέρα του Φαμπιέν) και τον Φιλίπ (έχασε τη ζωή του σε αεροπορικό δυστύχημα το 1979 σε ηλικία μόλις 38 ετών), ο διάσημος εξερευνητής διατηρούσε εξωσυζυγική σχέση με τη Φρανσίν Τριπλέ, με την οποία απέκτησε δύο ακόμη παιδιά, κρυμμένα από το φως της διασημότητας για χρόνια.

Ο Ζακ Ιβ Κουστό υπήρξε ιδιαίτερα σκληρός με τον Ζαν Μισέλ δείχνοντας φανερή είνονια προς τον μικρότερο γιο του, φτάνοντας στο σημείο μάλιστα να δηλώσει κάποια στιγμή δημοσίως ότι «επειδή ένα παιδί έχει γεννηθεί από το σπέρμα σου αυτό δεν σημαίνει ότι έχει και τις ικανότητες που απαιτούνται για να σε αντικαταστήσει».

Οι σχέσεις πατέρα και γιου επιδεινώθηκαν ακόμα περισσότερο όταν το 1992 ο Ζαν Μισέλ παραιτήθηκε από εκτελεστικός αντιπρόεδρος της Cousteau Society του οργανισμού που ίδρυσε το 1973 ο πατέρας του. Μάλιστα τρία χρόνια αργότερα ο Ζακ Ιβ Κουστό εξέφρασε την έντονη αντίθεσή του όταν ο Ζαν Μισέλ άνοιξε ένα οικολογικό ξενοδοχείο στα Φίτζι, υποστηρίζοντας ότι δεν είχε δικαίωμα να χρησιμοποιεί το όνομα της οικογένειας για το ξενοδοχείο.

Ο πόλεμος πλέον ήταν καταμετρητός. Ηδη βέβαια είχε μεσολαβήσει το 1990 ο θάνατος της μητέρας του Ζαν Μισέλ, Σιμόν, από καρκίνο με τον Ζακ Ιβ Κουστό να παντρεύεται τελικά τη Φρανσίν, με την οποία ήδη είχε αποκτήσει δύο παιδιά. Η Φρανσίν ανέλαβε τον έλεγχο του ιδρύματος Cousteau και του οργανισμού Cousteau Society προκαλώντας την έντονη δυσανεξία του Ζαν Μισέλ, οποίος ήταν μάλιστα οχτώ χρόνια μεγαλύτερος από τη μητέρα του.

Ο υποβρύχιος ερευνητικός σταθμός Proteus που σχεδιάζει ο Φαμπιέν Κουστό θα αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους που έχουν κατασκευαστεί.

Ο θάνατος του Ζακ Ιβ Κουστό το 1997 περιέπλεξε ακόμη περισσότερο τα πράγματα δημιουργώντας μεγαλύτερες διαμάχες. Όπως το έχει θέσει ο έτερος εγγονός του Ζακ Ιβ Κουστό, Φιλίπ Τζούνιορ, (γεννήθηκε έξι μήνες μετά τον θάνατο του Φιλίπ στο αεροπορικό δυστύχημα) «ο κόσμος νομίζει ότι μεγαλώσαμε πλούσιοι, αλλά το μόνο πράγμα που μας άφησε ήταν μια μήνυση».

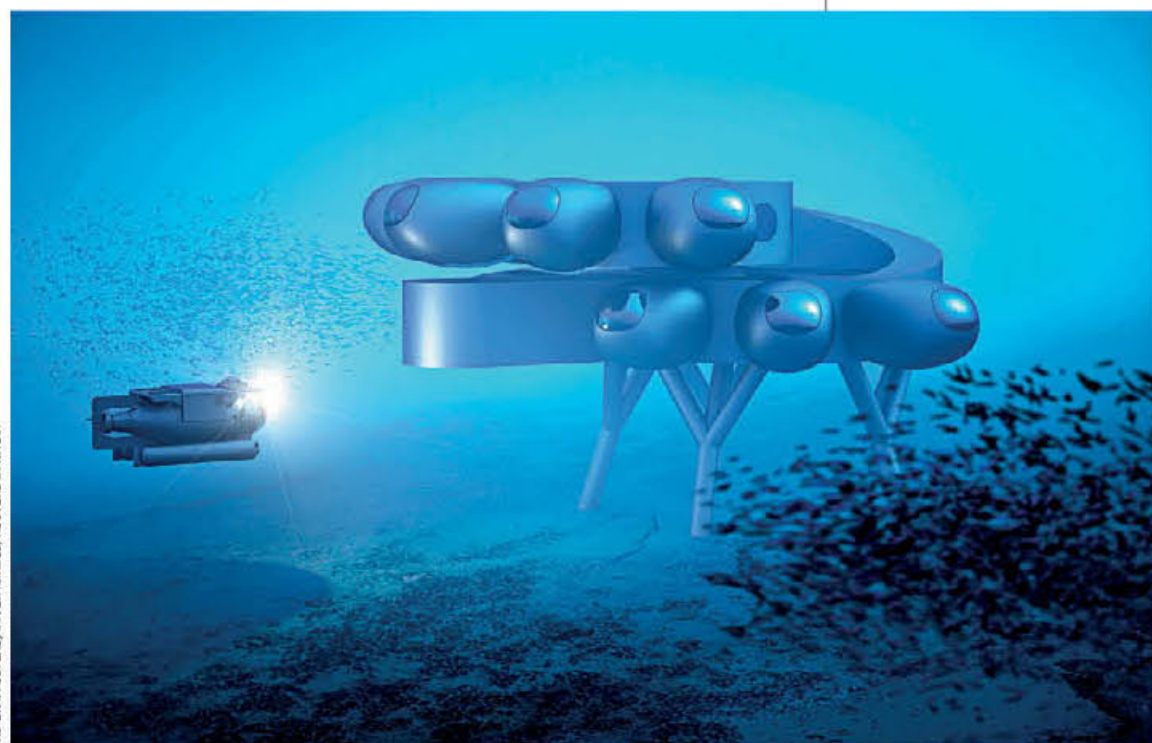
Ο 85χρονος σήμερα Ζαν Μισέλ δεν φαίνεται να διατηρεί πικρία για τον πατέρα του. Όταν χρόνια αργότερα τον ρώτησαν αν ήταν καλός γονιός, απάντησε: «Νομίζω ότι ήταν με πολλούς τρόπους. Οποιαδήποτε προσωπική αντίδραση είχα – και μπορεί να έχω ακόμα – δεν έχει σημασία. Υπήρχε μια αποστολή».

Την ίδια στάση έχει σήμερα και ο εγγονός του, Φαμπιέν, ο οποίος μνημονεύει με κάθε ευκαιρία τον παππού του. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι στο κάτω μέρος της επαγγελματικής του κάρτας είναι αποτυπωμένη μια φράση του Ζακ Ιβ Κουστό: «Οι άνθρωποι προστατεύουν ό,τι αγαπούν, αγαπούν ό,τι καταλαβαίνουν και καταλαβαίνουν ό,τι διδάσκονται».

Η πορεία

Ο Φαμπιέν με τα γεμάτα παιδικά χρόνια στους βυθούς των θαλασσών αποφάσισε τελειώνοντας το σχολείο να σπουδάσει Οικονομία Περιβάλλοντος στο Boston University. Αρχικά εργάστηκε στο τμήμα μάρκετινγκ της eco-friendly εταιρείας προϊόντων Seventh Generation. «Αποφάσισα να ξεκινήσω μια διαφορετική πορεία καριέρας, στην οποία το όνομά μου δεν θα με βοηθούσε, για να δω αν θα μπορούσα να επιβιώσω» έχει δηλώσει σχετικά. Και πράγματι φαίνεται να τα πήγε εξαιρετικά καλά στον τομέα των επιχειρήσεων, όμως ο ίδιος αισθανόταν μέσα του άδειος. Το πεπρωμένο φυγείν αδύνατον, οι θάλασσες τον περίμεναν.

Ετσι αρχικά έγινε γνωστός για τη μελέτη του επάνω στους καρχαρίες καθώς από το 2000 έως το 2002 συνεργάστηκε με το National Geographic και μάλιστα δημιούργησε ένα τηλεοπτικό αφιέρωμα με στόχο την αλλαγή των αντιλήψεων του κοινού για το παρεξηγημένο από είδος με τίτλο «Attack of the Mystery Shark».

«
Ο Κουστό αρχικά έγινε γνωστός για τη μελέτη του επάνω στους καρχαρίες καθώς από το 2000 έως το 2002 συνεργάστηκε με το National Geographic και μάλιστα δημιούργησε ένα τηλεοπτικό αφιέρωμα με στόχο την αλλαγή των αντιλήψεων του κοινού για το παρεξηγημένο αυτό είδος με τίτλο “Attack of the Mystery Shark”
»

Το υποβρύχιο εστιατόριο Under και κέντρο παρατήρησης υποθαλάσσιας ζωής στο Λίντεσνες της Νορβηγίας, σχεδιασμένο από τους Snøhetta.

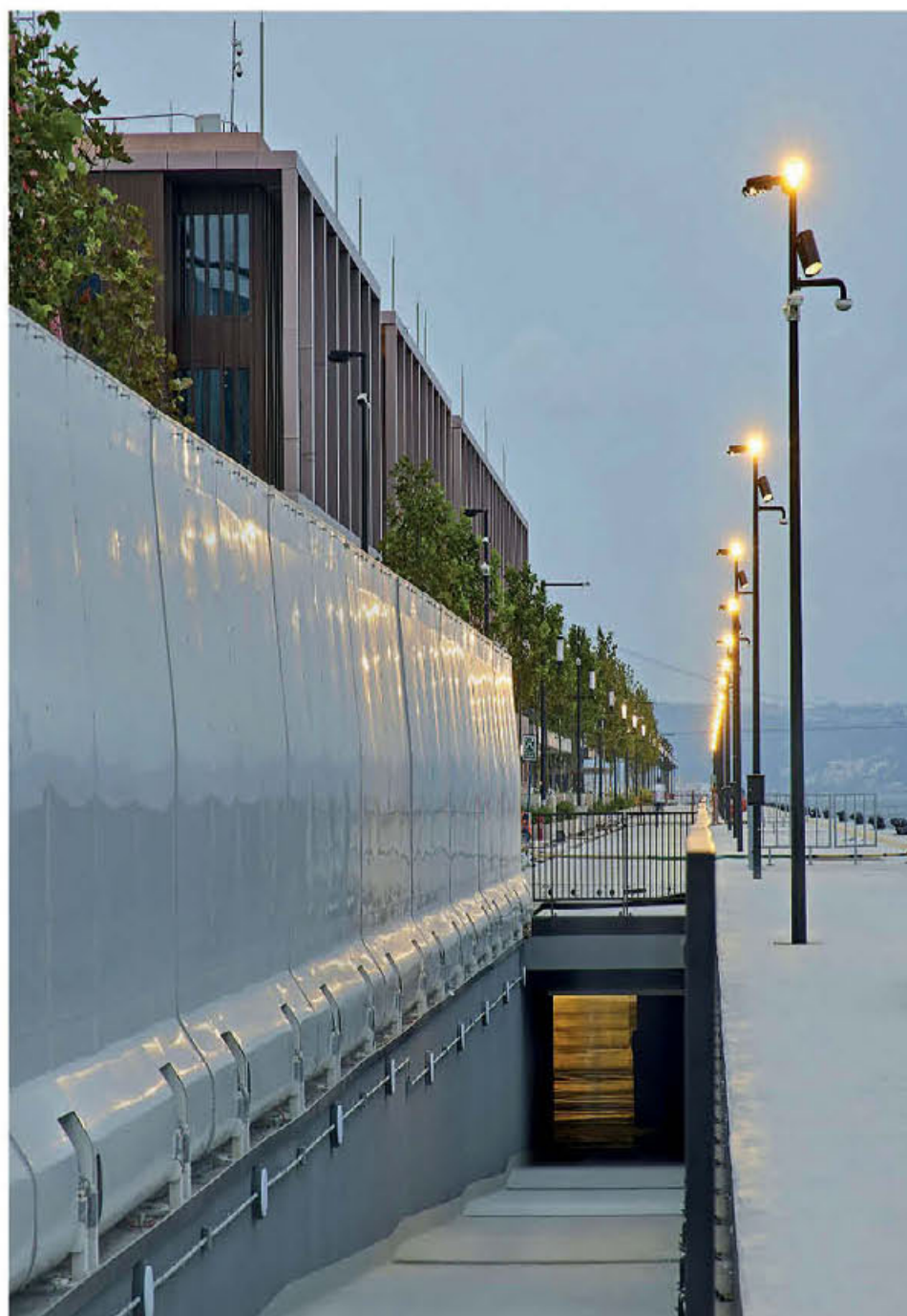
ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΥΘΟ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

Ξεχάστε τη στεριά, όλοι οι αρχιτεκτονικοί και εικαστικοί δρόμοι οδηγούν σε... underwater λύσεις.

ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΡΙΑΕΝΑ ΑΣΤΡΑΠΕΛΛΟΥ

Ο ωκεανός, αυτός ο ακόμα και σήμερα ανεξερεύνητος στην ολότητά του αχανής χώρος, το μέρος που είναι συνώνυμο με την περιπέτεια, όχι πάντα του ακίνδυνου είδους, όπως αποδεικνύεται από την επικαιρότητα. Με σχεδόν το 71% της επιφάνειας της Γης να είναι καλυμμένο από νερό και το 95% εξ αυτού να βρίσκεται στους ωκεανούς (Ατλαντικός, Ειρηνικός, Ινδικός, Αρκτικός και ο πιο πρόσφατα αναγνωρισμένος ως πέμπτος ωκεανός,

στις θάλασσες γύρω από την Ανταρκτική), καθώς οι θερμοκρασίες στην Ξηρά γίνονται ολοένα και πιο ανυπόφορες, ήταν αναπόφευκτο ότι οι αρχιτέκτονες θα στρέφονταν στον βυθό για να δημιουργήσουν νέου τύπου χωρικές εμπειρίες, έστω και αρχάς για λόγους πρωτοτυπίας. Η αρχιτεκτονική κάτω από το νερό, ένα είδος που δεν ξεπήδησε βέβαια από το πουθενά αλλά είναι παρόν ήδη από τη δεκαετία του '60 στον χώρο των επιστημονικών υποθαλάσσιων ερευνών, γνωρίζει ιδιαίτερη άνθηση την τελευταία δεκαετία και όχι μόνο στον χώρο της φιλοξενίας και της εστίασης, όπου πάντα αναζητούνται οι απρόσμενες, μεγάλες συγκινήσεις. Στην Ευρώπη emblematico τέτοιο παράδειγμα αποτελεί το υποβρύχιο εστιατόριο Under και κέντρο παρατήρησης υποθαλάσσιας ζωής στο Λίντεσνες της Νορβηγίας, το πρώτο του είδους του στη Γηραιά Ήπειρο, σχεδιασμένο από τους αγαπημένους Snøhetta. Ένα εύγλωττο παράδειγμα για τις δυνατότητες της υποβρύχιας αρχιτεκτονικής και τη συμβίωσή της με τη χλωρίδα και την πανίδα του βυθού που δείχνει τον δρόμο για το μέλλον, τώρα που οι συνθήκες που επικρατούν στην Ξηρά αποδεικνύονται συχνά δυσάρεστες και επισφαλείς.

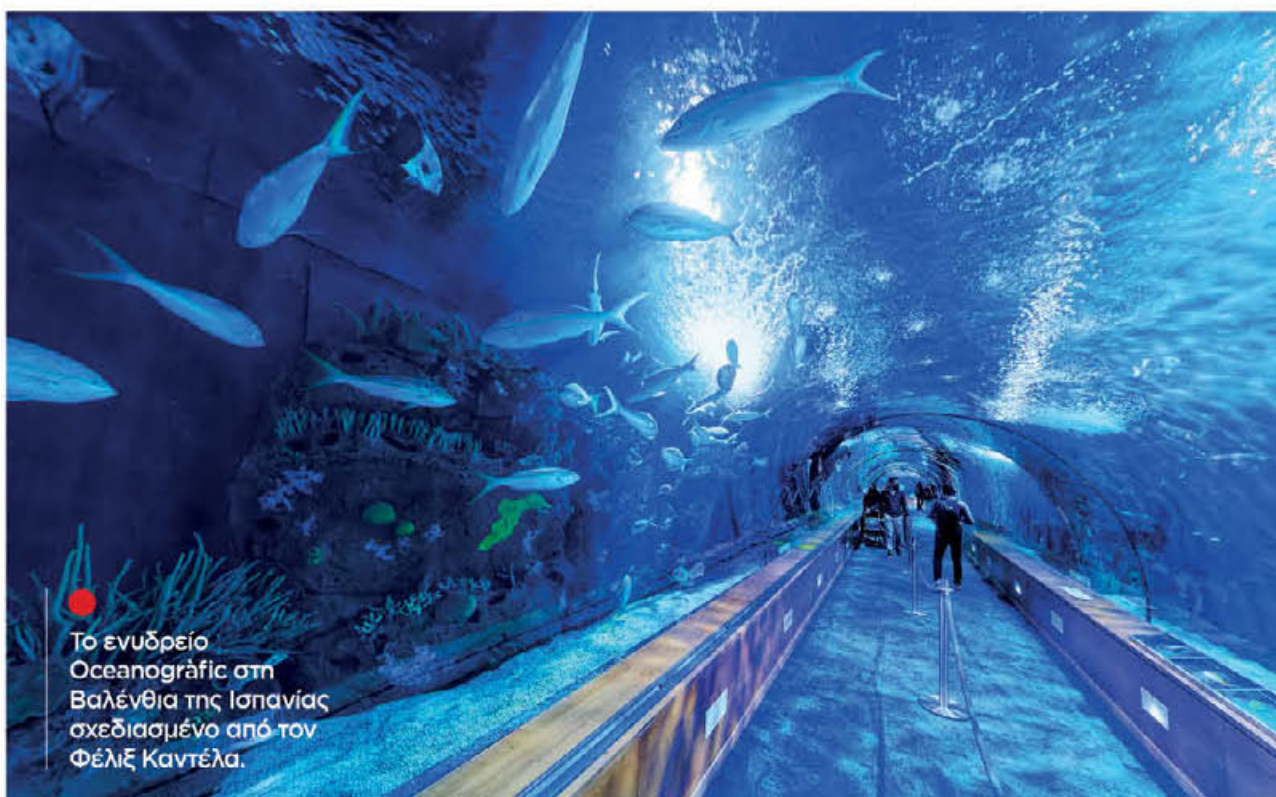

τολικών Ινδιών (της πρώτης ίσως πολυεθνικής στον κόσμο, με έτος ίδρυσης το 1602) που ναυάγησε κοντά στο Χέισπινγκς στα βρετανικά παράλια το 1749. Το πλοίο θα μεταφερθεί, θα μελετηθεί και θα γίνει επισκέψιμο για το κοινό καθώς το ολλανδικό αρχιτεκτονικό γραφείο ZJA θα δημιουργήσει μια γυάλινη δεξαμενή γύρω από το ναυαγισμένο κουφάρι επιτρέποντας έτσι στους επισκέπτες να έχουν τη συνολική εικόνα του. Κάπως πιο αναμενόμενο είναι το γεγονός ότι το ενυδρείο OceanoGràfic, το μεγαλύτερο της Ευρώπης, στη Βαλένθια της Ισπανίας και στο αρχιτεκτονικό σύμπλεγμα της «Πόλης των Τεχνών και Επιστημών» στην όχθη του ποταμού Τούρια που σχεδίασε ο Σαντιάγο Καλατράβα και ο Φέλιξ Καντέλα, έχει τμήματα περιτριγυρισμένα από νερό. Αποτελείται από δύο υποβρύχιους πύργους που συνδέονται με μια σήραγγα μήκους 35 μέτρων και φιλοξενεί συνολικά περί τα 45.000 όντα από 500 διαφορετικά θαλάσσια είδη.

Ο πρώτος υπόγειος Τερματικός Σταθμός Κρουαζιεροπλοίων Galataport Istanbul, συνολικής έκτασης 29.000 τ.μ., στο Καράκιοϊ της Κωνσταντινούπολης.

Στη δε γειτονική Τουρκία να πούμε ότι δημιουργήθηκε ο πρώτος υπόγειος Τερματικός Σταθμός Κρουαζιεροπλοίων Galataport Istanbul, συνολικής έκτασης 29.000 τ.μ., στο Καράκιοϊ (το σύγχρονο όνομα για τον παλιό Γαλατά) της Κωνσταντινούπολης. Οι Αμερικανοί BEA Architects και συγκεκριμένα ο Μπρούνο Ράμος σε συνεργασία με τον όμιλο Doğuş σχεδίασαν το υποθαλάσσιο πρότζεκτ, το οποίο περιλαμβάνει τον έλεγχο διαβατηρίων, το τελωνείο καθώς και οδική πρόσβαση με ταξί, μικρά και μεγαλύτερα λεωφορεία, αντλώντας έμπνευση από τις αρχαίες δεξαμενές που δημιουργήθηκαν κατά τη διάρκεια της Ρωμαϊκής και Βυζαντινής Αυτοκρατορίας – στην ιστοσελίδα του σταθμού αναφέρονται η Βασιλική Κινστέρνα, ένα από τα σημαντικότερα έργα του Ιουστινιανού και η Κινστέρνα του Φιλοξένου που έχουν μεγάλη ιστορική σημασία και είναι δημοφιλή τουριστικά αξιοθέατα της Πόλης.

Στην Ευρώπη μέχρι το 2025 αναμένουμε και το μερικώς υποθαλάσσιο μουσείο Docking the Amsterdam στην Ολλανδία, το οποίο θα περιλαμβάνει τον εγκιβωτισμό επί της ουσίας του ιστορικού πλοίου «Αμστερνταμ», του καλύτερα διατηρημένου της Ολλανδικής Εταιρείας Ανα-

Το ενυδρείο OceanoGràfic στη Βαλένθια της Ισπανίας σχεδιασμένο από τον Φέλιξ Καντέλα.